

ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՑ ԱՐԶԱԳԱՆՋՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ ԵՎ ԸՄՅՆԵՐ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԱՐԻՋԻՑՆԵՐ՝ ՄԻՆԳՆԵՎ ՅՈՐԾ ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵՆԻՄՆԵՐ

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Անօգնականություն և պասիվություն

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Ցույց տվեք, որ հասկանում եք երեխային, հանգստացրեք, մխիթարեք, հետևեք սննդին, ստեղծեք խաղալու կամ նկարելու հնարավորություն:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Ընդհանրացված վախ

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Վերահաստատեք չափահասների «պաշտպանական վահանը», տվեք պաշտպանվածության զգացում:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Ճանաչողության խառնաշփոթ (օրինակ՝ երեխան չի հասկանում, որ այլևս վտանգ չկա)

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Շարունակ կրկնեք այն որոշակի պարզաբանումները, որոնց բացակայության դեպքում հնարավոր է խառնաշփոթի առաջացումը, վստահեցրեք, որ տվյալ պահին վտանգ չկա:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Խոսքի պակաս, ընտրովի լռություն, անընդհատ կրկնվող տրավմատիկ անխոս խաղ

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Օգնեք խոսքով արտահայտել ընդհանուր զգացողությունն ու զանգատները, այնպես, որ երեխան միայնակ չմնա իր ապրումների հետ:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Քնի խանգարումներ (գիշերային մղձավանջներ, մենակ քնելու, գիշերը մենակ մնալու վախ)

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Համոզեք երեխային, որ խոսի այդ մասին, պատմի երազները, կիսվի անհանգստությամբ:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Խիստ կապվածություն (անընդհատ կապված լինել ծնողից, չուզենալ բաժանվել, անհանգստություն՝ երբ է ծնողը վերադառնալու և այլն)

ԱՐԶԱԳԱՆՋ

Ապահովեք համապատասխան խնամք, օրինակ՝ հավաստեք երեխային, որ նրան դպրոցից անապյան կվերցնեն, անընդհատ տեղյակ պահեք, թե որտեղ է գտնվում խնամողը:

Այս նյութը ստեղծվել է Եվրոպական միության և ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի աջակցությամբ: Բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում մանկական և կրթության հոգեբանների հայկական ասոցիացիան, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական միության կամ ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի տեսակետները:

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Ռեգրեսիվ նշաններ (բթամատը ծծելը, գիշերամիզությունը, մանկամիտ խոսքը)

ԱՐԳՆԱԿՆԵՐ

Ժամանակավորապես հանդուրժեք ռեգրեսիվ ախտանիշները. դրանք հոգեկան պաշտպանության մաս են:

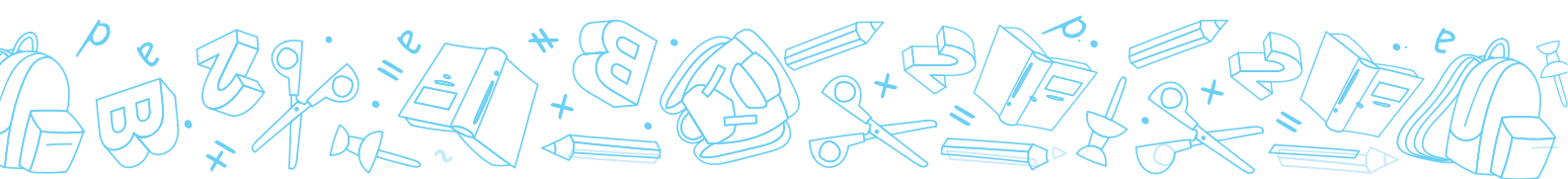

ՀԱԿԱԶՂՈՒՄ

Անհանգստությունն՝ կապված մահն ամբողջությամբ չընկալելու հետ, մահացածի վերակենդանանալու հետ կապված ֆանտազիաներ, սպասում, որ մահացածը վերադառնալու է և այլն

ԱՐԳՆԱԿՆԵՐ

Պարզաբանեք, տալով ֆիզիկական մահվան մասին իրական բացատրություններ:

Այս նյութը ստեղծվել է Եվրոպական միության և ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի աջակցությամբ: Բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում մանկական և կրթության հոգեբանների հայկական ասոցիացիան, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական միության կամ ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի տեսակետները:

